

ZAKON O NALOGAH IN POOBLASTILIH POLICIJE (ZNPPol)

z novelo ZNPPol-C

Uvodna pojasnila

Suzana Gril
Rafael Viltušnik

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2025

Predgovor

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol-C) pomeni nadaljnji razvoj pravnega okvira, ki ureja delovanje policije v Republiki Sloveniji. Z vidika varstva človekovih pravic, zagotavljanja javne varnosti in ustavne sorazmernosti posegov v pravice posameznikov je to izjemno pomembno.

Normativno urejanje policijskih pooblastil se je začelo s sprejetjem Zakona o policiji (ZPol) leta 1998, s katerim je bila vzpostavljena celovita ureditev statusa, organizacije in pristojnosti policije po osamosvojitvi. Temeljne določbe o policijskih pooblastilih so bile tedaj še razpršene, deloma v ZPol, deloma pa v Zakonu o notranjih zadevah (ZONZ), ki je ohranjal navezavo na dediščino prejšnjega sistema.

Zaradi potrebe po večji pravni jasnosti, preglednosti in skladnosti z mednarodnimi standardi je bil leta 2013 sprejet Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol), ki je z enotno in sistematično ureditvijo nadomestil dotedanje razpršene določbe in podal novo temeljno strukturo pravic in dolžnosti policije.

ZNPPol je bil od tedaj večkrat spremenjen (ZNPPol-A, ZNPPol-B), predvsem zaradi uskladitve z odločbami Ustavnega sodišča RS, novih operativnih izzivov (na primer migracijski pritisk, varnostne grožnje) in razvoja tehnologije, ki je vplival na širitev ali omejevanje določenih policijskih orodij in metod.

ZNPPol-C nadaljuje to tradicijo z dopolnitvami in spremembami, ki se nanašajo zlasti na:

- natančnejšo opredelitev pogojev in obsega posameznih pooblastil (na primer tehnična sredstva za nadzor, tajno delovanje),

- krepitev nadzora in odgovornosti policije pri uporabi represivnih ukrepov,
- uskladitev z evropsko pravno prakso in sodbami ESČP ter
- modernizacijo postopkov v povezavi z varovanjem osebnih podatkov in uporabo sodobnih tehnologij v operativnem delu.

Namen uvodnih pojasnil k noveli je olajšati razumevanje posameznih sprememb ter njihovo razlago v kontekstu celotne zakonske ureditve in v razmerju do temeljnih načel pravne države. Posebna pozornost je namenjena razmejitvam med dopustnostjo ukrepanja in potrebnim varstvom človekovih pravic, s poudarkom na sorazmernosti, nujnosti in ustreznem nadzoru nad uporabo pooblastil.

Knjiga ponuja poglobljen vpogled v zakonodajne spremembe, ki neposredno vplivajo na prakso in pravno kulturo v Sloveniji, in je namenjena strokovni in širši pravni javnosti, policistom, pravnikom, predstavnikom nadzornih institucij in sodne veje oblasti.

Avtorja

Kazalo

Predgovor	5
Predpisi in kratice	19

Uvodna pojasnila z novelo ZNPPol-C

1. Uvod	25
2. Novela ZNPPol-A	28
3. Novela ZNPPol-B	29
4. Novela ZNPPol-C	30
4.1. Uvodne določbe	31
4.2. Naloge policije – poglavje o splošnih načelih za opravljanje policijskih nalog	35
4.3. Policijska pooblastila	37
4.3.1. Ugotavljanje identitete	37
4.3.2. Prikrita kontrola	41
4.3.3. Privedba	47
4.3.4. Prepoved približevanja	47
4.3.5. Prepoved udeležbe na športnih prireditvah	51
4.4. Zbiranje in obdelava podatkov	56
4.4.1. Posredovanje podatkov in informacij tujim organom in mednarodnim organizacijam	67
4.4.2. Evidence	73
4.4.3. Pravica osebe do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki in roki hrambe podatkov ter blokiranje podatkov	79

Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol)

I. UVODNE DOLOČBE	89
Vsebina zakona (1. člen)	89
Prenos predpisov Evropske unije (2. člen)	89
Pomen izrazov (3. člen)	92
II. NALOGE POLICIJE	
<i>Opravljanje nalog policije</i>	94
Naloge policije (4. člen)	94
Temelj opravljanja policijske naloge (5. člen)	94
Oblike opravljanja policijskih nalog (6. člen)	95
Taktični preudarek (7. člen)	95
Policijski postopek (8. člen)	95
Omejitve ob veliki verjetnosti hujših kršitev javnega reda (9. člen)	96
Generalna policijska klavzula (10. člen)	96
Kriminalistično pridobivanje in vrednotenje informacij (11. člen)	97
Policijska asistenca (12. člen)	98
<i>Splošna načela za opravljanje policijskih nalog</i>	99
Načelo spoštovanja človekove osebnosti in dostojanstva ter drugih človekovih pravic in temeljnih svoboščin (13. člen)	99
Načelo enake obravnave (14. člen)	99
Načelo zakonitosti (15. člen)	99
Načelo sorazmernosti (16. člen)	100
Načelo strokovnosti in integritete (17. člen)	100
Splošne določbe o opravljanju policijskih nalog proti otrokom in mladoletnikom (18. člen)	100
Sporazumevanje pri opravljanju policijskih nalog (19. člen)	101
<i>Nošenje prisilnih sredstev</i>	101
Nošenje prisilnih sredstev (20. člen)	101

<i>Opravljanje policijskih nalog v uniformi in civilni obleki . . .</i>	102
Opravljanje policijskih nalog v uniformi in civilni obleki	
(21. člen)	102
Uporaba maskirnega pokrivala (22. člen)	102
Prirejena identiteta (23. člen)	102
Uporaba prirejene identitete (24. člen)	104
Izvedba prirejene identitete in lastništva (25. člen)	104
Izplačilo stroškov in nagrad v zvezi s prikritimi	
preiskovalnimi ukrepi (26. člen)	105
<i>Opravljanje policijskih nalog zunaj delovnega časa</i>	105
Opravljanje policijskih nalog zunaj delovnega časa	
(27. člen)	105
<i>Posebnosti pri izvajanju policijskih pooblastil</i>	
<i>zoper določene kategorije oseb</i>	106
Posebnosti pri izvajanju policijskih pooblastil zoper osebe	
z imuniteto (28. člen)	106
Diplomska in konzularna imuniteta (29. člen)	106
Imuniteta državnih funkcionarjev (30. člen)	108
Posebnosti pri izvajanju policijskih pooblastil	
zoper vojaške osebe in na vojaškem območju (31. člen) . .	108
Posebnosti pri opravljanju policijskih nalog	
zoper polnoletne osebe pod skrbništvom (32. člen)	108
III. POLICIJSKA POOBLASTILA	109
Policijska pooblastila (33. člen)	109
1. SPLOŠNA POLICIJSKA POOBLASTILA	
<i>Zbiranje obvestil</i>	110
Zbiranje obvestil (34. člen)	110
<i>Vabljenje</i>	111
Vabljenje (35. člen)	111
Vabljenje otrok in mladoletnikov (36. člen)	111
Posebni primeri vabljenja (37. člen)	112

Opozorilo	112
Opozorilo (38. člen)	112
Ukaz	112
Ukaz (39. člen)	112
Ugotavljanje identitete	113
Ugotavljanje identitete (40. člen)	113
Načini ugotavljanja identitete (41. člen)	114
Identifikacijski postopek (42. člen)	115
Iskanje oseb	116
Iskanje oseb (43. člen)	116
Prikrita kontrola	119
Prikrita kontrola (44. člen)	119
Razpis prikrite kontrole (45. člen)	122
Prepoznavna oseb po fotografijah	125
Prepoznavna oseb po fotografijah (46. člen)	125
Izdelava fotorobota	125
Izdelava fotorobota (47. člen)	125
Poligrafski postopek	126
Poligrafski postopek (48. člen)	126
Cestna zapora z blokadno točko	126
Cestna zapora z blokadno točko (49. člen)	126
Uporaba tujega prevoznega sredstva, sredstva za zvezo ali drugega sredstva	127
Uporaba tujega prevoznega sredstva, sredstva za zvezo ali drugega sredstva (50. člen)	127
Varnostni pregled	128
Varnostni pregled (51. člen)	128
Pregled osebe	129
Pregled osebe (52. člen)	129

<i>Vstop v tuje stanovanje in druge prostore</i>	130
Vstop v tuje stanovanje in druge prostore (53. člen)	130
<i>Zaseg predmetov</i>	130
Zaseg predmetov (54. člen)	130
<i>Protiteroristični pregled</i>	131
Protiteroristični pregled prostorov, objektov, naprav in območij (55. člen)	131
<i>Začasna omejitev gibanja</i>	132
Začasna omejitev gibanja (56. člen)	132
<i>Privedba</i>	134
Privedba (57. člen)	134
Privedba zaradi zagotavljanja pomoči (58. člen)	135
Posebnosti pri privedbi otroka ali mladoletnika (59. člen)	136
<i>Prepoved približevanja določeni osebi, kraju ali območju</i>	137
Prepoved približevanja (60. člen)	137
Podaljšanje prepovedi približevanja (61. člen)	140
<i>Prepoved udeležbe na športnih prireditvah</i>	142
Prepoved udeležbe na športnih prireditvah (62. člen)	142
<i>Prekinitev potovanja</i>	145
Prekinitev potovanja na športno prireditev (63. člen)	145
<i>Pridržanje</i>	146
Pridržanje (64. člen)	146
Posebnosti pridržanja mladoletnika (65. člen)	147
Izvedba pridržanja (66. člen)	147
Pravice pridržane osebe (67. člen)	148
Medicinska pomoč (68. člen)	149
Kraj pridržanja (69. člen)	149
Komuniciranje pridržane osebe (70. člen)	150
Pravica do prehrane, dostopa do pitne vode in sanitarij, gibanja ter počitka (71. člen)	150

2. UPORABA PRISILNIH SREDSTEV	151
Cilji (72. člen)	151
Vrste prisilnih sredstev (73. člen)	151
Uporaba prisilnih sredstev (74. člen)	152
Ukazovanje pred uporabo prisilnih sredstev (75. člen)	153
Posebni pogoji za uporabo prisilnih sredstev (76. člen)	153
Uporaba prisilnih sredstev na podlagi odredbe policijskega vodje (77. člen)	153
Zagotavljanje prve pomoči (78. člen)	153
a) Uporaba prisilnih sredstev proti posamezniku	154
<i>Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje</i>	154
Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje (79. člen)	154
<i>Uporaba telesne sile</i>	154
Uporaba telesne sile (80. člen)	154
Opredelitev telesne sile (81. člen)	154
<i>Uporaba plinskega razpršilca</i>	155
Uporaba plinskega razpršilca (82. člen)	155
<i>Uporaba palice</i>	155
Uporaba palice (83. člen)	155
Opredelitev palic in način uporabe (84. člen)	156
<i>Uporaba službenega psa</i>	156
Uporaba službenega psa (85. člen)	156
Način uporabe službenega psa (86. člen)	157
<i>Uporaba električnega paralizatorja</i>	157
Električni paralizator (86.a člen)	157
<i>Uporaba sredstev za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev</i>	158
Uporaba sredstev za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev (87. člen)	158
Sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih in drugih sredstev (88. člen)	158

Zagotovitev varnosti drugih udeležencev v cestnem prometu (89. člen)	159
b) Uporaba prisilnih sredstev proti množici	159
<i>Uporaba vodnega curka, konjenice, posebnih motornih vozil in plinskih ter drugih sredstev za pasivizacijo</i>	<i>159</i>
Uporaba vodnega curka, konjenice, posebnih motornih vozil in plinskih ter drugih sredstev za pasivizacijo (90. člen) ..	159
Uporaba po odredbi in po lastni presoji (91. člen)	160
Konjenica (92. člen)	160
Posebna motorna vozila (93. člen)	161
Uporaba vodnega curka (94. člen)	161
Plinska sredstva in druga sredstva za pasivizacijo (95. člen) ..	161
<i>Uporaba strelnega orožja</i>	<i>162</i>
Uporaba strelnega orožja (96. člen)	162
Posebni pogoji za uporabo strelnega orožja (97. člen)	162
3. POLICIJSKA POOBLASTILA ZA VAROVANJE DOLOČENIH OSEB IN OBJEKTOV	163
Osebe in objekti varovanja (98. člen)	163
<i>Varnostno preverjanje</i>	<i>163</i>
Varnostno preverjanje oseb (99. člen)	163
Vsebina varnostnega preverjanja oseb (100. člen)	165
<i>Akreditacijski postopek</i>	<i>167</i>
Akreditacijski postopek (101. člen)	167
Varnostni zadržek (102. člen)	168
Uredba (103. člen)	169
4. POLICIJSKA POOBLASTILA NA VODAH	169
Izvajanje policijskih pooblastil na vodah (104. člen)	169
Preveritev zastave plovila (105. člen)	171
Ustavitev plovila (106. člen)	171
Pregled listin plovila, članov posadke in potnikov (107. člen) ..	171

Pregled in dokumentiranje območja pod vodno gladino, vključno z dnom (108. člen)	172
Pregled ali preiskava plovila (109. člen)	172
Prekinitev potopa potapljaču (110. člen)	172
Zasledovanje in zajetje plovila (111. člen)	173
5. ZBIRANJE IN OBDELAVA PODATKOV	173
Zbiranje podatkov (112. člen)	173
Zbiranje in obdelava podatkov iz evidence potnikov, prijavljenih na let (API) (112.a člen)	174
Zbiranje in obdelava podatkov iz evidence potnikov iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR) (112.b člen)	177
Posredovanje podatkov o potnikih iz sistema rezervacij letalskih vozovnic (PNR) (112.c člen)	182
Teroristična in druga huda kazniva dejanja (112.č člen)	185
Pooblaščen oseba za varstvo osebnih podatkov (112.d člen)	188
Obdelava podatkov državljanov tretjih držav (ETIAS) (112.e člen)	188
Nacionalna enota ETIAS (112.f člen)	188
Nadzorni seznam ETIAS (112.g člen)	189
Uporaba tehničnih sredstev pri zbiranju podatkov (113. člen)	189
Uporaba tehničnih sredstev pri izvajanju policijskih pooblastil in spremljanju javnih zbiranj (114. člen)	190
Način uporabe tehničnih sredstev pri zbiranju podatkov zaradi opravljanja policijskih nalog (114.a člen)	191
Obveznost posredovanja podatkov (115. člen)	192
Posredovanje podatkov (116. člen)	192
Posredovanje podatkov in informacij tujim organom in mednarodnim organizacijam (117. člen)	193
Način poslovanja enotne kontaktne točke (117.a člen)	195
Zaprosilo za posredovanje podatkov in informacij (117.b člen)	196
Posredovanje zaprosenih podatkov in informacij (117.c člen)	197

Posredovanje podatkov in informacij na lastno pobudo (117.č člen)	199
Varovanje podatkov (118. člen)	199
Način varovanja podatkov v policiji (119. člen)	200
Uporaba določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov (120. člen)	200
Posebna pravila o ustreznosti osebnih podatkov (121. člen)...	201
Avtomatizirana obdelava osebnih in drugih podatkov (122. člen)	201
Evidence policije (123. člen)	202
Skupni osebni podatki v evidencah (124. člen)	204
Vsebina evidenc (125. člen).....	204
Posebna pravila za vpisovanje podatkov v evidence (126. člen)	211
Pravica osebe do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki (127. člen)	211
Roki hrambe podatkov (128. člen).....	212
Blokiranje podatkov (129. člen).....	219
Psevdonimizacija podatkov (129.a člen)	223
6. POROČANJE IN NADZOR	224
Poročanje o uporabi policijskega pooblastila (130. člen)	224
Poročanje o uporabi prisilnih sredstev (131. člen)	224
Preverjanje zakonitosti in strokovnosti uporabe policijskih pooblastil (132. člen)	224
Komisija (133. člen).....	225
Sestava komisije (134. člen).....	225
Seznanitev z imenovanjem komisije (135. člen)	226
Pristojnosti komisije (136. člen).....	226
IV. PRITOŽBE ZOPER DELO POLICISTOV	227
<i>Splošno</i>	227
Pristojni organ (137. člen)	227

Vsebina pritožbenega postopka (138. člen)	227
Pritožbeni postopek	228
Neodvisnost pritožbenega postopka (139. člen)	228
Uporaba določb zakona o splošnem upravnem postopku (140. člen)	228
Pristojnosti ministrstva (141. člen)	228
Udeleženci pritožbenega postopka (142. člen)	229
Pooblastila poročevalcev (143. člen)	231
Pooblastila pooblaščenцев ministra (144. člen)	232
Imenovanje predstavnikov javnosti (145. člen)	233
Evidenca predstavnikov javnosti (145.a člen)	234
Vložitev in preizkus pritožbe (146. člen)	235
Seznanitev policista s pritožbo (147. člen)	236
Načini reševanja pritožbe	237
Vrste pritožbenega postopka (148. člen)	237
Pomiritveni postopek (149. člen)	238
Potek pomiritvenega postopka (150. člen)	238
Postopek pred senatom	239
Senat (151. člen)	239
Postopek pred senatom (152. člen)	240
Odgovor senata (153. člen)	241
Dokončanje pritožbenega postopka in stroški	242
Konec pritožbenega postopka (154. člen)	242
Stroški postopka (155. člen)	242
Poročanje	243
Obveznost poročanja (156. člen)	243
V. SODELOVANJE Z VARNOSTNIMI ORGANI DRUGIH DRŽAV	243
Sodelovanje policije v drugih državah članicah EU (157. člen)	243

Sodelovanje policije z varnostnimi organi drugih držav članic EU v Republiki Sloveniji (158. člen)	244
Sodelovanje policije s tujimi varnostnimi organi pri varovanju določenih oseb in objektov (159. člen)	244
Sodelovanje policije na prošnjo mednarodnih organizacij (160. člen)	245
Organ za izvajanje obveznosti sodelovanja z drugimi pristojnimi organi (161. člen)	245
VI. KAZENSKÉ DOLOČBE	246
Prekrški (162. člen)	246
VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	247
Dokončanje pritožbenih postopkov (163. člen)	247
Ureditev evidenc (164. člen)	247
Razveljavitev in uporaba ter rok za izdajo podzakonskih predpisov (165. člen)	248
Prenehanje veljavnosti (166. člen)	249
Uveljavitev in uporaba zakona (167. člen)	249
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol-A)	250
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol-C)	251